

În pielea
goală

În pielea *goală*

Traducere din engleză de
Ruxandra Tudor

DAVID SEDARIS

 Narator

The original title of this book is:
Naked, by David Sedaris

Copyright © 1997 by David Sedaris. All rights reserved.

© Publica, 2014, pentru ediția în limba română.

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această carte nu poate fi reprodusă sau difuzată în orice formă sau prin orice mijloace, scris, foto sau video, exceptând cazul unor scurte citate sau recenzii, fără acordul scris din partea editorului.

ISBN 978-606-722-015-5

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SEDARIS, DAVID
În pielea goală / David Sedaris ;
trad.: Ruxandra Tudor. - București : Publica, 2014

Bibliogr.
ISBN 978-606-722-015-5

I. Tudor, Ruxandra (trad.)

821.111-7=135.1

NARATOR este o marcă înregistrată a editurii **PUBLICA**

EDITORI: Cătălin Muraru, Silviu Dragomir

DIRECTOR EXECUTIV: Bogdan Ungureanu

DIRECTOR EDITORIAL: Doru Someșan

DESIGN: Alexe Popescu

REDACTOR: Monica Mitarcă

CORECTURĂ: Silvia Dumitrache, Tudorița Șoldănescu

DTP: Florin Teodoru

cuprins

<i>carne tocată</i>	7
<i>o invazie de ticuri</i>	15
<i>afară cu Ya Ya!</i>	35
<i>ce rudă urmează</i>	55
<i>ciclopul</i>	61
<i>cupa femeilor</i>	69
<i>un detectiv adevărat</i>	79
<i>dix hill</i>	93
<i>îmi plac băieții</i>	103
<i>virusul actoricesc</i>	119
<i>dinah, curva de crăciun</i>	133
<i>planeta maimuțelor</i>	149
<i>paralitica incompletă</i>	175
<i>c.o.g.</i>	187
<i>câte ceva pentru fiecare</i>	243
<i>cenușă</i>	279
<i>în pielea goală</i>	297

carne tocată

Cred că ar fi bine să-i rog pe servitori să-mi lustruiască mărunțișul înainte de a-l pune în bolul de porțelan de pe bufet. Mi se pare important să umbli cu bani curați - nu noi, dar măcar bine-întreținuți. Aceasta este una dintre doctrinele bisericii mele. Mă rog, nu este biserica mea și *numai* a mea, ci una la care merg împreună cu familia mea: Catedrala Naturii Strălucitoare. Este vorba despre acea clădire imensă, construită în stil gotic și ornată cu turnuri, clopote și statui de-ale unor oameni obișnuiți, aflate în echilibru precar, de-ți dau impresia că vor sări de pe turlle. Biserica oferă tururi cu ghid și, în prima duminică a fiecărui octombrie, vizitele sunt gratuite. Ar trebui să vii! Dar să nu aduci și aparatul foto, pentru că blițul poate speria cایی, un real pericol pentru mine și părinții mei - la insistențele preotului, noi ocupăm mereu locurile din față. Ne-a sunat acum puțină vreme, ușor cherchelit - da, este un bețivan -, ca să ne spună că fețele noastre l-au adus mai aproape de Dumnezeu. Nu că n-ar avea dreptate, arătăm extrem de bine. Profilul mamei apare în efigie pe jetonul de la telecabină, cât despre tata și despre mine, specialiștii de la NASA vor să proiecteze un modul lunar în forma capetelor noastre. Oasele pomeților au o formă aeronautică, iar în gropițele din bărbie ne pot intra și câte șase

Narator

7

În pielea goală

bombonele odată. Când sunt întrebați care este cel mai mare atu fizic al meu, oamenii răspund că tenul strălucitor. Și chiar așa și este – noaptea, trebuie să-mi leg la ochi o eșarfă ca să pot adormi. Alte persoane îmi apreciază ochii sau dinții perfecți și strălucitori, părul foarte des sau statura impozantă, dar, dacă vreți și părerea mea, eu cred că ceea ce mă caracterizează în mod special este capacitatea de a primi un compliment.

Pentru că suntem atât de deștepți, părinții mei și cu mine avem capacitatea de a vedea prin oameni, ca și când aceștia ar fi făcuți dintr-un plastic tare, transparent. Știm cum arată dezbrăcați și putem vedea ritmul disperat în care le funcționează inimile, sufletele și intestinele. Dacă cineva vine la mine și zice: „Hei, care mai e treaba, uriașule?“, eu pot deja să simt cât este de invidios și ce eforturi face să-mi intre în grații, folosind niște tactici atât de primitive și de uzate, că-mi întoarce stomacul pe dos. Auzi, care mai e treaba! Habar nu au de nimic legat de mine sau de stilul meu de viață; și lumea, vedeți voi, e plină de astfel de oameni.

Să luăm exemplul preotului, cu mâinile lui tremurânde și cu pielea asemenea unei gecii unsoase. Intelectual, este la pământ – nu poate face nici măcar un puzzle de cinci piese, din acelea care li se dau retardatilor sau școlărilor. Ne obligă să stăm în primele rânduri ca să nu le distragem atenția celorlalți enoriași, care se fâțâie mereu pe locurile lor, întinzându-și gâturile asemenea unor macarale, doar pentru a ne admira frumusețea fizică și spirituală. Sunt încântați de gena noastră și vor să vadă cu propriii ochi cum facem față tragediei care ne-a lovit. Oriunde am merge, părinții mei și cu mine suntem mereu în centrul atenției: „Ei sunt! Uite-l și pe fiul lor! Atinge-l, ia-l de cravată, de o șuviță de păr măcar, de orice!“.

Preotul spera că, ținând predica de pe șaua calului, ar putea atrage atenția asupra sa măcar și numai puțin. Chiar și așa însă – cu lasoul și cu mica sa herghelie de bidivii Clydesdale* –, planul său a eșuat. Măcar astfel, cu noi în primul rând, congregația stă, în sfârșit, cu fața spre altar, ceea ce este un pas în direcția cea bună. Dacă asta îi va aduce pe oameni mai aproape de Dumnezeu, suntem dispuși să ne cățărăm și pe orga catedralei sau să ne flagelăm pe crucea originală, din oțel inoxidabil, atârnată deasupra altarului. Am face aproape orice pentru că, în ciuda greutăților care ne-au încercat în ultima vreme, principala noastră sarcină este să îi ajutăm pe alții. Fondul pentru Picnicuri în Oraș, Mișcarea Anuală contra Durerilor de Cap, Organizația Personelor Rănite la Polo și Spitalul Municipal sunt doar câteva dintre instituțiile cărora le donăm sume inimaginabile de bani, dar nu ne veți auzi niciodată vorbind despre asta. Facem donațiile anonim pentru că mormanele de scrisori de mulțumire, pe care le primim, ne frâng inima cu scrisul lor neîndemânatic și cu greșelile inevitabile de scriere. Altfel, ni s-ar duce vorba că suntem generoși și că arătăm bine și, până să ne dăm seama, poarta din fața casei ar deveni un loc de pelerinaj pentru redactorii de modă, dar și pentru copiii cu handicap fizic, care ne distrug iarba cu vârfurile ascuțite ale cârjelor cu care se ajută la mers. Noi nu dorim așa ceva – ajutăm cât putem, dar fără să facem caz de lucrul acesta. N-o să ne vedeți niciodată făcând cu mâna de pe diverse ambarcațiuni sau mărșăluind alături de Grand Pooh-bah**, pentru că n-am face altceva decât

* Rasă de cai de mare tracțiune, obținută de fermierii din orașul scoțian Lanarkshire (sau Clydesdale, după vechea denumire) (n.t.).

** Termen derivat din numele arogantului Pooh-Bah, un personaj din opera comică *The Mikado*, o producție Gilbert & Sullivan, 1885. În prezent, termenul este folosit pentru a-i ridiculiza pe cei care, deși dețin titluri pompoase, nu au niciun pic de autoritate (n.t.).

să atragem atenția asupra noastră. Pierde-vară de genul acesta vezi pe toate drumurile, dar nouă ni se pare o atitudine ieftină și stupidă, iar ei vor trebui să suporte consecințele propriei prostii. Sunt avizi după ceva despre care nu au habar, dar noi toți știm prea bine că prețul pe care trebuie să-l plătești pentru a fi faimos este pierderea intimității. Aceste demonstrații publice ale fericirii nu ar face decât să-i încurajeze pe numeroșii răpitori să dea târcoale proprietăților împădurite ale cartierului nostru mai select.

Când au fost furate surorile mele, tata a mototolit cerea de răscumpărare și a aruncat-o în focul veșnic, care arde lângă pelerinul mumificat din sufrageria casei noastre de vară din Olfactory. Noi nu negociem cu criminalii, nu ne stă în caracter. Din când în când, ne mai gândim la surorile mele și sperăm să fie bine, dar nu cugetăm îndelung asupra acestei situații pentru că nu ar însemna decât să le dăm câștig de cauză răpitorilor. Pentru moment, surorile mele sunt plecate, dar, cine știe, poate se vor întoarce într-o zi, poate când vor fi mai mari și vor avea propriile familii. Între timp, eu rămân singurul copil al părinților mei și unicul moștenitor al averii lor. Dacă mă simt singur? Câteodată. Evident, îi am pe mama, pe tata și pe servitori care, în marea lor majoritate, sunt extraordinari de deștepți, în ciuda dinților lor strâmbi și a faptului că nu sunt cine știe ce educați. Pentru că, ieri, când eram la grajduri cu Duncan...

— Of, pentru numele Lui Dumnezeu! a spus mama, aruncându-și lingura de lemn în cazanul în care fierbea un sos cu carne tocată. Lasă odată blestemata aia de pisică până nu sar eu la tine să te zgârii. E de-ajuns că ai împopoțonat-o ca pe o curvă de doi lei. Scoate costumul ăla de pe ea și pune-i zgarda ca să nu fugă și asta ca ultima.

Aranjându-mi ochelarii cu singura mână liberă, i-am amintit că ultima pisică fusese lovită de o mașină.

— A făcut-o intenționat, mi-a răspuns mama. Era singurul mod în care putea scăpa. Și a făcut-o numai din cauza ta și a idioțeniilor tale de idei de a mânca coaste de cea mai bună calitate cu familia Kennedy sau cine știe ce naiba urlai în ziua aceea. Hai, dă-i drumul și ăsteia. Și dup-aia vreau să fugi în curtea din spate și să-ți strigi surorile să iasă din șanțul ăla. Și cât faci asta, strigă-l pe tatăl tău. Dacă nu este sub mașină, probabil lucrează la fosa septică. Spune-le să-și miște fundurile la masă că, altfel, în loc de cină, o să mănânce o mamă de bătaie de la mine de n-o s-o poată duce.

Nu se punea problema că eram săraci. După cum spuneau părinții mei, eram departe de a fi săraci, dar nu îndeajuns de departe pentru a putea face față doleanțelor mele. Pentru că eu îmi doream o casă împrejmuită de un șanț, nu de un gard. Și pentru că, pentru a dormi bine noaptea, voiam un aeroport care să poarte numele nostru.

— Ești un snob, spunea mama. Asta e, pe scurt, problema ta. Eu am crescut printre oameni ca tine și știi ce? Nu puteam să-i suport. Nimeni nu putea.

Indiferent ce și cât aveam – case, mașini, vacanțe –, niciodată nu era de ajuns. Undeva se produsese o eroare teribilă. Viața care mi se oferea era de neconceput, dar eu niciodată nu am renunțat să sper că, la un moment dat, va veni familia mea adevărată și va suna la ușă, cu degetele delicate înmănușate în alb.

— Oh, nobile Bărbie-Pătrată, ar fi spus, aruncându-și în sus pălăriile de bucurie. Slavă Domnului că te-am găsit în sfârșit.

— Așa ceva nu se va întâmpla, zicea mama. Crede-mă, dacă aveam de gând să fur un copil, aș fi ales unul care să

Narator

11

În pielea goală

nu-mi sară la gât de fiecare dată când îmi las haina pe canapea. Nu știu cum s-a întâmplat, dar ești al meu. Și dacă asta este o mare dezamăgire pentru tine, încearcă să-ți imaginezi cum mă simt *eu*.

În timp ce mama cumpăra de mâncare, eu pierdeam vremea în fața alimentării. Era singura mea speranță ca vreun cuplu înstărit să mă fure și să mă îndese în portbagajul mașinii. M-ar fi torturat o oră, două, dar, după ce și-ar fi dat seama că mă descurc destul de bine cu fierul de călcat, m-ar fi eliberat din prinsoare și m-ar fi primit ca pe unul de-ai lor.

— Ia zi, a venit cineva? mă întreba mama împingând coșul plin cu cumpărături către parcare.

— Chiar nu știi niciun cuplu fără copii? o întrebam eu. Unul cu piscină sau cu avion la scară.

— Dacă aș ști, crede-mă, ai fi primul care ar afla.

Neplăcerea mea de a face parte din această familie s-a intensificat odată cu apariția fiecăreia dintre surori.

— *Câți* copii sunteți acum în familie? mă întreba învățătoarea. Sigur sunteți catolici, am dreptate?

Parcă la fiecare Crăciun mama era însărcinată. În baie erau mereu scutece murdare, iar camera mea era plină de bebeluși care îmi făceau dezordine printre scoici și printre colecțiile de sticle de vin.

Nu aveam idee care era mecanismul după care făcea mama copii, dar, din câte i-am auzit pe vecini șușotind, am înțeles că ritmul alert în care se tot mărea familia noastră avea de-a face cu lipsa de control a mamei. Din vina *ei* nu ne puteam permite o casă de vacanță, cu ferestre spre golf și cu teren de tenis pe faleză. În loc să-și îmbunătățească statutul social, ea prefera să tot toarne copii, unul mai împuștit ca altul.

Abia când a anunțat a șasea oară că este însărcinată din nou, am conștientizat gravitatea problemei. Într-o zi, am prins-o plângând, în miezul zilei, în dormitor.

— Ești supărată că nu ai dat încă cu aspiratorul în pivniță? am întrebat-o. Pot face eu asta pentru tine dacă vrei.

— Știu că poți, a spus mama. Și apreciez că te oferi. Nu, sunt supărată pentru că, la naiba, o să mai am un copil, dar asta e ultimul, jur. După asta, îl pun pe doctor să-mi lege trompele și să sudeze nodul ca să fiu sigură că nu o să mi se mai întâmple niciodată.

Habar nu aveam despre ce vorbea – trompă, nod, aparat de sudură –, dar am dat din cap ca și când noi doi făcuserăm o înțelegere de comun acord, care urma să fie legalizată de o echipă de avocați.

— Pot s-o mai fac o dată, dar o să am nevoie de ajutorul tău.

Plângea încă deznădăjduită, cu sughituri, un plâns răvășit, dar pe mine nici nu mă emoționa, nici nu mă speria. Urmărind-o cum își ținea mâinile subțiri, ca o perdea, peste față, n-am înțeles altceva decât că va avea nevoie de o menajeră care să lucreze voluntar. Și că, vai de mine, acela aveam să fiu eu. Un confident, un consultant financiar, chiar un prieten – am jurat să-i fiu toate aceste lucruri în schimbul a 20 de dolari și a unei garanții scrise că voi avea mereu propriul meu dormitor, în care să nu calce nimeni. Atât de devotat eram. Știind ce aface-re bună urma să facă, mama și-a șters lacrimile și a ieșit să-și caute portofelul.

o invazie de ticuri

Când profesoara m-a întrebat dacă o poate vizita pe mama, am atins de opt ori pupitrul cu nasul.

— Să înțeleg că asta înseamnă „da“? m-a întrebat.

După calculele ei, mă ridicasem de pe scaun de 28 de ori în acea zi.

— Sari ca un purice. Mă întorc cu spatele două minute și tu ți-ai și lipit limba de întrerupătorul de la lumină. Poate că așa se face acolo, de unde vii tu, dar aici, în clasă, nu ne ridicăm de pe scaun să lingem lucrurile dimprejur când ne vine. Acela este întrerupătorul domnișoarei Chestnut și dânzei îi place să fie curat. Ție ți-ar plăcea să vin și eu la tine acasă și să-ncep să ling întrerupătoarele tale? Ce zici, ți-ar plăcea?

Am încercat să mi-o imaginez în acțiune, dar pantoful îmi tot spunea, în șoaptă: *Dă-mă jos. Dă-ți cu tocul de trei ori de frunte. Fă-o acum, nu va observa nimeni.*

— Ei bine, m-a întrebat domnișoara Chestnut, ridicându-și sprâncenele subțiri și creionate. Ți-am pus o întrebare. Ți-ar plăcea sau nu să ling întrerupătoarele de la tine de acasă?

Eu mi-am dat jos pantoful, prefăcându-mă că mă uit la inscripția de pe toc.

— Ai de gând să-ți dai în cap cu pantoful ăla, așa-i?

Narator

15

În pielea goală

Nu se punea problema să-mi *trag* în cap cu pantoful, ci doar să mă lovesc ușor; și de unde știa ea ce urma să fac?!

— Ai urme de toc pe toată fruntea, a răspuns ea întrebării mele tăcute. Ar trebui să te uiți în oglindă din când în când. Pantofii sunt murdari. Îi purtăm în picioare ca să ne protejăm de pământ. Nu e sănătos să ne lovim cu pantofii în cap, am dreptate?

Am presupus că da, avea dreptate.

— Presupui? Dar tu ai impresia că ne jucăm de-a ghicitul, ca să-ți dai tu cu presupusul? Eu nu „presupun” că e periculos să ies în plin trafic, purtând un sac pe cap. Aici nu-i nimic de presupus. Lucrurile astea sunt fapte reale, nu ghicitori.

A continuat să-mi facă morală și după ce s-a așezat la catedră, în timp ce a scris de mână o scurtă scrisoare.

— Aș vrea să stau de vorbă cu mama ta. Presupun că ai una, nu? Presupun că n-ai fost crescut de animale. E oarbă? La mama ta mă refer. Ea nu vede felul în care te porți sau toate giumbușlucurile astea îi sunt adresate exclusiv domnișoarei Chestnut?

A împăturit biletul și mi l-a dat.

— Poți pleca acum, dar, te rog, în drum spre ușă nu-mi îneca întrerupătorul cu saliva ta plină de microbi. A avut o zi grea; de fapt, amândoi am avut o zi grea.

De la școală până la casa în care stăteam cu chirie nu era o distanță prea mare – maximum 637 de pași – și, în zilele bune, reușeam să o parcurg într-o oră, oprindu-mă însă după fiecare câțiva pași pentru a linge o cutie poștală sau pentru a atinge orice frunză sau fir de iarbă care îmi atrăgeau atenția. Dacă pierdeam numărătoarea pașilor, trebuia să mă reîntorc la școală și să pornesc din nou.

— Te-ai întors așa de repede? mă întreba îngrijitorul. Nu te mai sature de locul ăsta, așa-i?

Nici că putea gândi mai greșit. Nu-mi doream nimic altceva decât să fiu acasă, dar marea problemă era drumul până acolo. Mi se întâmpla să pun mâna pe un stâlp telefonic când ajungeam la pasul 314 și, cincisprezece pași mai încolo, să încep să-mi fac griji că poate nu l-am atins exact în locul în care ar fi trebuit. Trebuia să-l mai ating o dată. Pentru o secundă, încercam să mă gândesc la altceva, dar apoi mă năpădeau îndoielile legate nu doar de telefon, ci chiar și de ornamentul de grădină, pe care îl atinsesem la pasul 219. Trebuia neapărat să mă întorc și să mai ling o dată ciuperca de beton, sperând că stăpâna nu o să mă ia din nou la goană strigând: „Dispari imediat de lângă ciuperca mea otrăvitoare!”. Nu conta că ploua sau că trebuia să merg la toaletă, să fug direct acasă nici nu intra în discuție. Acesta era un proces lung și complicat, care necesita o atenție obsedantă la detalii. Nu e ca și când mi-ar fi plăcut la nebunie să-mi lipesc nasul de capota fierbinte a unei mașini – nu despre plăcere era vorba. Trebuia să faci aceste lucruri pentru că nimic nu era mai rău decât chinuitoarea părere de rău de a nu le fi făcut. Dacă doar treceam pe lângă o cutie poștală fără să fac nimic, creierul meu nu mi-ar fi permis niciodată să uit. Aș fi putut să stau la masă îndrăznind să mă concentrez la altceva, dar gândurile mă năpădeau imediat. *Nu te mai gândi la asta.* Era deja prea târziu însă – știam exact ce aveam de făcut. Scuzându-mă că trebuie să merg la baie, ieșeam pe ușa din față și mă duceam glonț la acea cutie poștală nu doar pentru a o atinge, dar mai ales pentru a o lovi, pentru a o bate la propriu, căci, gândeam eu, o uram din tot sufletul. Ceea ce uram cu adevărat, era, de fapt, propria-mi minte. Undeva, acolo, înăuntru, trebuie să exista vreun buton cu care să pot opri asta, dar să fiu al naibii dacă reușeam să-l găsesc.

Când stăteam în nord, nu-mi amintesc ca lucrurile să fi stat la fel. Familia noastră fusese transferată din Endicott,

New York, în Raleigh, Carolina de Nord. „Transferat“ era cuvântul folosit de cei de la IBM. Noua noastră casă era în construcție și, până la finalizarea lucrărilor, trebuia să ne mulțumim cu o locuință închiriată care, din punctul de vedere al designului, semăna cu o casă colonială. Clădirea era așezată într-o curte cheală, fără niciun pom, și era ornată cu niște coloane albe care te făceau să te gândești la un interior maiestuos – dar care nu era nici pe departe astfel. Ușa de la intrare dădea într-un hol întunecos și îngust, căptușit cu ușile dormitoarelor care nu erau mai mari decât saltelele din ele – singurele piese de mobilier. Bucătăria se afla la cel de-al doilea nivel, chiar lângă camera de zi, a cărei ferestruică dădea spre un perete de bolțari, construit pentru a ține la distanță mizeria care se scurgea din mormanul de gunoaie din vecinătate.

— Micul nostru colțișor de iad, spunea mama, făcându-și vânt cu una dintre țiglele aruncate în curtea din față.

Oricât de deprimant ar fi fost, să ajung la veranda din față a casei însemna că voi fi făcut deja primul pas din infernala călătorie către dormitorul meu. Odată ce ajungeam acasă, atingeam ușa de la intrare de câte șapte ori cu fiecare cot, o sarcină cu atât mai dificilă dacă era cineva prin preajmă.

— De ce nu încerci cu clanța, mă întreba sora mea, Lisa. Noi,ăștialalți, așa facem și pare că la noi funcționează.

În interiorul casei erau întrerupătoare și praguri care trebuia marcate.

Dormitorul meu, de exemplu, era în capătul holului și, până să ajung acolo, aveam o grămadă de treabă de făcut. După ce pupam a patra, a opta și a douăsprezecea treaptă mochetată, îmi ștergeam părul de pisică de pe buze și mă îndreptam spre bucătărie, unde mi se comanda să lovesc ochiurile aragazului, să ating frigiderul cu nasul și

să aliniez filtrul de cafea, prăjitorul de pâine și blenderul. După ce-mi terminam treaba și în camera de zi, trebuia să îngenunchez lângă balustradă și, fără să mă uit, să lovesc un cuțit de unt în așa fel încât să ajungă pe direcția prizei mele favorite. Veneau la rând alte câteva becuri care trebuiau linse și robinetele de la baie pe care nu puteam să nu le verific, până când, într-un final, aveam liber să intru în dormitor, unde aranjam la milimetru toate obiectele de pe bufet, lingeam colțurile biroului de metal și mă întindeam în pat, unde mă legănam în față și-n spate, gândindu-mă ce ciudățenie de femeie era învățătoarea mea din clasa a III-a, domnișoara Chestnut. Adică de ce ar veni la mine acasă să-mi lingă întrerupătoarele când nu și le-a lins nici măcar pe ale ei? Poate că era pilită.

Prin intermediul bilețelului pe care i-l trimisese mamei, domnișoara învățătoare întreba dacă ar putea trece pe la noi pentru a discuta ceea ce ea numea „problema mea specială“.

— Ai plecat din bancă să te duci să lingi întrerupătorul de lumină? m-a întrebat mama, punând biletul pe masă și aprinzându-și o țigară.

— O dată sau de două ori, am răspuns eu.

— O dată sau de două ori ce? O dată la fiecare jumătate de oră? La fiecare zece minute?

— Nu știu, am țipat eu. Cine ține socoteala?

— Păi, nenorocita ta de profesoară de mate, în primul rând. Asta-i *treaba* ei, să țină socoteala. Ce, ai impresia că n-o să observe la un moment dat?

— Să observe ce?

Mereu eram surprins de faptul că oamenii ar putea observa chestiile pe care le făceam. Dat fiind că gesturile mele erau foarte personale, am presupus întotdeauna că erau, cumva, invizibile. Când eram încolțit însă, susțineam că cel care asistase la gesturile mele nu văzuse bine.

— Cum adică „să observe ce“? Tocmai am primit, în după-amiaza asta, un telefon de la doamna care stă în capătul străzii, doamna Keening, aia cu gemeni. Mi-a spus că te-a prins în curtea din față, în patru labe, pupând ediția de seară a ziarului la care este abonată.

— Nu-l pupam, doar încercam să citesc titlurile.

— Și pentru asta trebuia să stai așa de aproape de ziar? Poate că trebuie să-ți facem niște ochelari mai puternici.

— Păi, da, poate ar trebui, am zis eu.

— Atunci presupun că și domnișoara... Mama a despăturit bilețelul, pentru a vedea mai bine semnătura. Presupun că și domnișoara Chestnut se înșală, nu? Asta încerci să-mi spui? Poate te-a confundat cu celălalt băiat, care se ridică din bancă să lingă creionul proaspăt ascuțit sau să atingă steagul, sau ce dracu' altceva mai faci când ea este cu spatele.

— Este foarte posibil, am spus eu. E bătrână, are pielea pătată.

— Cât de pătată? a întrebat mama.

În după-amiaza în care domnișoara Chestnut a venit în vizită, eu eram în dormitor, legănându-mă. Spre deosebire de mania mea compulsivă de a număra și de a atinge lucruri, legănatul nu era o activitate obligatorie, ci un exercițiu voluntar și extrem de plăcut. Era hobby-ul meu și zău dacă-mi venea să fac altceva. Ideea nu era să mă legăn până adormeam, deci nu mă legănam cu un scop. Legănatul era scopul în sine. Mișcarea perpetuă mă ajuta să-mi limpezesc mintea și să procesez informațiile așa încât să-mi pot construi fantezii elaborate, gândite în detaliu. Mai adaugă în ecuația asta și un aparat de radio – și eram mulțumit să mă pot legăna până la ora trei sau patru dimineața, ascultând piesele din topul săptămânii și gândindu-mă că fiecare dintre ele era, de fapt, despre mine. Mi se mai întâmpla să trebuiască să ascult același cântec

de 200-300 de ori, dar, mai devreme sau mai târziu, tot aveam să pricep mesajul cântecului. Dat fiind că era o activitate atât de plăcută și de relaxantă, legănatul meu avea să fie atras în cursă de propriul creier, care nu-mi dădea voie la mai mult de zece minute consecutive de fericire. Nici nu începeau bine primele acorduri ale piesei mele favorite, că și auzeam o voce care îmi șoptea: *Nu ar trebui, oare, să mergi sus și să te asiguri că în vasul acela mic de porțelan au rămas fix 114 ardei iuți? A, și-n timp ce ești sus, poate verifici și fierul de călcat, ca să fii sigur că nu declanșează vreun incendiu în camera bebelușului. Și lista de ordine pe care trebuia să le îndeplinesc se făcea din ce în ce mai mare, într-o clipită. Auzi, dar antena TV? Este în continuare așezată în forma aia perfectă, de V, sau una dintre surorile tale i-a distrus integritatea perfectă? Știi, mă întrebam cât de tare este strâns capacul borcanului de maioneză. Hai, nu vrei să aruncăm un ochi?*

Tocmai eram pe punctul de a mă simți cu adevărat bine, foarte aproape de a înțelege mesajul complex al piesei, când mintea mea începea să-și bage coada. Ideea era să-mi fie distrasă atenția până când piesa nu mai era preferata mea, până când cădea de pe locul întâi în clasament și până când începeam să cred că nu îmi mai pasă de ea.

Când a ajuns domnișoara Chestnut la noi, eu tocmai începeam să mă împrietenesc cu piesa *The Shadow of Your Smile*. A sunat la ușă și am apucat s-o văd pe mama, prin ușă crăpată a dormitorului meu, cum o invita înăuntru.

— Vă rog să mă scuzați pentru toate aceste cutii, i-a spus mama scoțând țigara pe ușă și scrumând în curtea plină de gunoi. Toate sunt pline cu tâmpenii, dar Doamne ferește să aruncăm ceva. Nu putem face asta în niciun caz. Soțul meu le-a strâns: toate timbrele verzi și toate cupoanele din lume, toate costumele de baie rămase mici și toate resturile de linoleum. Asta ca să nu mai vorbim despre pietrele

și bețele noduroase care, zice el jurându-se, seamănă leit cu fostul său șef de departament sau manager asociat sau naiba mai știe cu cine. Ștergându-se pe frunte cu un teanc de hârtie de bucătărie, mama a mai adăugat: În fine, să le ia dracu'. Arătați de parcă ați avea nevoie de o tărie. Un scotch e bine?

Ochii domnișoarei Chestnut s-au luminat.

— Zău că n-ar trebui, dar, hai, fie, a zis ea, urmând-o pe mama pe scări. Doar puțin. Sec și cu gheață.

Eu am tot încercat să mă mai legăn în pat, dar zgomotul făcut de râsetele lor m-a trimis direct în capătul pali-erului de unde, din spatele unui portmantou uriaș, mă uitam la cele două femei care discutau despre comportamentul meu.

— A, vorbiți despre obsesia cu atinsul lucrurilor, a spus mama uitându-se spre scrumiera care stătea în fața ei, pe masă, cu ochii mijiți, asemenea unei pisici care a pus ochii pe o veveriță.

Judecând după cât era de concentrată, era clar că pentru ea nimic altceva nu mai conta. Părea că timpul se opri-se în loc și că mama devenise surdă atât la zăngănitul ventilatorului, cât și la surorile mele, care se certau de zor pe aleea din fața casei. Și-a întredeschis ușor gura și și-a umezit buza de sus cu limba, după care a întins mâna în față și a început să împungă ușor scrumiera, ca și când ar fi fost o persoană pe care voia să o scoale din somn. Eu nu mă văzusem niciodată în acțiune, dar un sentiment profund, teribil de recunoaștere mi-a spus că mama mă imita cu destulă precizie.

— Grozav! a-nceput să râdă domnișoara Chestnut, bătând din palme de încântare. Vai, e o reprezentație grozavă, l-ați descris nemaipomenit. Bravo, vă dau un zece cu plus!

— Numai Dumnezeu știe de unde are apucături din astea, a spus mama. Cred că și acum e în dormitor, numărându-și

genele sau rozând mânerele de la dulap. Poate face asta până la unu sau două dimineața. Mișună prin casă lovind coșul de rufe sau lipindu-și fața de ușa frigiderului. Copilul asta are o mare problemă, dar o să-și revină el. Ia spune, îți mai pun un scotch, Katherine?

Acum era Katherine. Câteva pahare în plus și probabil că ar fi mers cu noi în vacanța de vară. Ce ușor deveneau adulții prieteni, doar după un al doilea rând de tărie. Eu m-am întors în camera mea și m-am așezat în pat, pornind radioul ca să nu mai fiu distras de râsetele lor gălăgioase. Știam că, fiind domnișoara Chestnut în casă, era doar o chestiune de timp până când vocile urmau să-mi ordone să mă duc în bucătărie și să mă dau în spectacol. Poate că urma să sug coada măturii sau să mă urc cu picioarele pe masă, ca să ajung la instalația de iluminat din tavan, dar, indiferent de ce sarcină mi s-ar fi dat, nu aveam altă șansă decât să mă execut. Oricum, piesa care se difuza la radio nu reprezenta nicio provocare, versurile părând scrise chiar de mine. „Cred că evadez din propria-mi minte“, cânta artistul, „Da, cred că evadez din propria-mi minte“.

După vizita trei Chestnut, tata a încercat să mă vindece folosind o serie de amenințări.

— Mai pune tu nasul o dată pe parbrizul ăla și, crede-mă, o să-ți pară tare rău, mi-a spus în timp ce ne întorceam cu mașina de la alimentară, cu o poală de cupoane de reduceri respinse sau expirate.

Era cvasiimposibil pentru mine să merg pe locul din dreapta șoferului fără să mă apăs cu nasul de parbriz și, acum că tata îmi interzisese, doream să fac acest lucru mai mult ca niciodată. Am încercat să închid ochii, sperând că asta o să-mi distragă puțin atenția, dar m-am trezit gândindu-mă că poate *el* ar trebui să fie cel care închide ochii. Și ce dacă voiam să pun nasul pe parbriz? Făceam cuiva rău? De ce el avea voie să-și verifice mărunțișul de

1 000 de ori și să-și muște buza de jos fără să riște vreo pedeapsă? Mama fuma și domnișoara Chestnut își mângâia talia de 20-30 de ori pe zi, iar eu nu puteam să-mi ating nasul de parbrizul unei mașini? Am deschis ochii în semn de sfidare, dar tata, când m-a prins îndreptându-mă către țintă, a apăsat frânele până în podea.

— Sper că ți-a plăcut, da? m-a întrebat, dându-mi un prosop mic ca să-mi șterg sângele care îmi șiroia din nas. Asta ți-a plăcut, da?

Plăcut era un termen prea neînsemnat pentru a descrie ce am simțit cu adevărat. Mi-a plăcut la nebunie. O lovitură la nas poate fi cel mai minunat sedativ, dacă lovitura este dată cu îndeajuns de multă forță. Atinsul obiectelor satisfăcea un fel de bâzdâc mental, dar obsesia mea implica și un volum foarte mare de mișcare: fugeam pe scări, mă fâțâiam de colo-colo prin cameră sau îmi scoteam pantofii. Mi-am dat seama repede că aceste „mâncărimi” puteau fi satisfăcute și fără să mă expun atâta, doar folosindu-mă de ceea ce-mi oferea propriul corp. Un început bun era să mă lovesc singur în nas, o practică la care am renunțat însă când am început să-mi rotesc ochii în orbite, exercițiu care îmi provoca episoade scurte, difuze, de durere, însoțite de amețeală.

„Știi exact la ce vă referiți, i-a spus mama doamnei Shatz, profesoara mea din clasa a IV-a, care venise în vizită. Când își rotește ochii în ambele direcții, ai impresia că stai de vorbă cu un aparat de jocuri mecanice. Poate o să se potolească într-o zi, dar, până atunci, ce ziceți de încă un pahar de vin?”

— Hei, băiete, mi-a spus tata. Dacă ții neapărat să vezi ce ai în țeastă, pot să-ți zic de acum că e o mare pierdere de vreme. Nu e nimic de văzut acolo. Uite, fișele astea de evaluare pot dovedi că am dreptate.

Da, avea dreptate. Îmi lipisem nasul de uşă, de covor și de parbriz, dar nu și de točilă.

Școala nu prezenta niciun interes pentru mine. Îmi petreceam zilele așteptând să mă întorc în dormitorul întunecat din noua noastră casă, unde puteam să-mi rotesc ochii în orbite, să ascult radioul sau să mă legăn liniștit.

Începusem, la un moment dat, inclusiv să dau violent din cap, tentat de senzația pe care mi-o crea creierul care parcă se lovea de marginile craniului. Era atât de plăcut și dura atât de puțin să ating această plăcere – doar câteva smucituri și eram mulțumit pentru 45 de secunde la rând.

— Haideți, luați un loc și dați-mi voie să vă servesc cu ceva rece de băut, le-a spus mama profesoarelor mele din clasa a V-a, respectiv a VI-a, invitându-le în colțul unde luam micul dejun, în timp ce ea se ducea spre bucătărie pentru a desface o cutie cu gheață. Presupun că ați venit să discutăm despre faptul că dă din cap, am dreptate? a strigat din bucătărie. Ce tare e băiatul meu, pe el n-o să se pună nicio muscă, a mai adăugat mama, încercând să le sugereze că eu dădeam din cap în semn de încuviințare și că așa ar trebui să-l interpreteze și ele. Eu așa procedez și uite, acum, trebuie să-mi spele vasele pentru următorii cinci ani. Eu îl întreb dacă poate să le spele, el dă din cap și gata, batem palma. Vă rog frumos să nu-l țineți la școală după 17.00 – trebuie să aranjeze hainele și să facă paturile înainte să ajungă acasă tatăl său.

Toate aceste scene făceau parte din piesa de teatru a mamei. Parcă era un șef de galerie, care sufla din fluier și distra mulțimea cu glumele și cu poveștile ei exagerate. Când veneau musafiri, de exemplu, deseori se prefăcea că a uitat numele celor șase copii.

— Auzi George, sau Agnes, că nici nu mai știu cum te cheamă, ce-ai zice să te duci tu fuguța până sus, în dormitor și să-mi găsești bricheta?

Narator

25

În pielea goală

Ea îmi observase clar ticurile și obiceiurile ciudate, dar nu s-a arătat niciodată cu adevărat rușinată sau foarte deranjată de ele. Dădea aceste reprezentatii strict ca pe o rutină, care semăna prea puțin cu viața pe care o duceam.

— Pun pariu că ați venit aici din cauza vocilor, i-a spus mama profesoarei mele din clasa a VII-a, turnându-i un pahar de vișinată. Mă gândesc fie să-l duc la un exorcist, fie să-i cumpăr o păpușă, ca să facă și el un ban cinstit ca ventriloc.

Nevoia asta disperată de a scoate sunete pițigăiate din fundul gâtului a apărut de niciunde. Nu erau cuvinte, ci doar sunete care dădeau frâu liber unui impuls pe care nu-l mai simțisem până atunci. Nu scoteam aceste sunete cu ajutorul corzilor vocale – în spatele omușorului aveam o divă nu mai mare decât un degetar, dar plină de energie, care pusesse stăpânire pe vocea mea. „Eeeeeeeeeeeeeeeee, ummmmmmmmmmm, ahhhhhhhhh, meeeeeeeee.“ Boceam în felul ăsta fără să pot să mă controlez vreun pic. Când făceam așa în sala de clasă, profesorii se întorceau dinspre tablă cu o figură din ce în ce mai neliniștită.

— Se joacă vreunul dintre voi cu un balon? Cine scoate sunetele astea?

Eu încercam să găesc tot felul de scuze, dar niciuna nu ținea.

— Am o albină în gât.

Sau:

— Dacă nu-mi exersezi corzile vocale o dată la trei minute, sunt șanse foarte mari să nu mai pot înghiți niciodată.

Faptul că scoteam aceste sunete nu a înlocuit restul obiceiurilor pe care le aveam, ci doar s-a adăugat la ceea ce devenise de-acum o colecție bizară de ticuri. Mai groaznic decât permanentele mormăieli și mișcări spasmodice era însă teama că ziua următoare ar fi putut aduce ceva

încă și mai oribil, cum ar fi, de exemplu, să mă trezesc cu dorința de a da în cap cuiva. Puteam să stau zile întregi fără să-mi rotesc ochii în cap, dar, de îndată ce intervenea tata, mă apuca iar:

— Vezi, știam eu că poți să renunți dacă-ți pui mintea. Acum, dacă ai putea să-ți ții capul nemișcat și să renunți la zgomote, ești ca și vindecat.

Vindecat de ce? mă întrebam eu. Deseori, în timp ce mă legănam, îmi imaginam că sunt un star de cinema. Mă vedeam participând la o premieră, sub un cer incandescent, cu o eșarfă aruncat-așa, în jurul gâtului. Știam că aproape niciun actor nu întrerupe o scenă de dragoste pentru a atinge cu nasul camera de filmare și nici nu strică un monolog dramatic cu un scurt „Eeeeeee, ahhhhhhh“, dar, în cazul meu, publicul era dispus să facă o excepție. „Este un film înduioșător“, ar fi titrat ziarele. „O reprezentație electrizantă, revelatoare, care a încântat publicul și care i-a făcut pe critici să o aprobe din cap, zicând: «Oscar, Oscar, Oscar».“

Mi-ar plăcea să cred că unele dintre ticurile mele nervoase s-au mai estompat pe timpul liceului, deși pozele cu clasa arată contrariul.

— Hai că, dacă în poza asta îți desenăm și ochii care sunt dați peste cap, nu e chiar atât de rea, spunea mama.

În pozele de grup puteam fi foarte ușor identificat, fiind silueta estompată din ultimul rând. O vreme m-am gândit că, dacă pe lângă aceste obiceiuri, aș adopta un stil vestimentar ceva mai bizar, poate că lumea m-ar vedea ca o persoană mai degrabă excentrică decât de-a dreptul retardată. Nici gând să fie așa. Numai un imbecil declarat ar merge pe holurile liceului îmbrăcat într-un caftan^{*} lung

* Manta orientală, lungă și largă, împodobită cu fire de aur sau de mătase (n.t.)

până la podea; cât despre numărul infinit de medalioane pe care le purtam la gât, aş fi putut, la fel de bine, să mă împopoţonez cu o talangă de vite. Zornăiau la fiecare mişcare bruscă din cap, atrăgând atenţia asupra mea; dacă nu le-aş fi purtat, aş fi putut trece neobservat. Ochelarii supradimensionaţi pe care îi purtam nu făceau altceva decât să ofere o imagine şi mai clară a ochilor care se roteau în orbite şi care clipeau, iar ciudatele platforme pe care le purtam în picioare îmi făceau cucuie chiar şi când mă atingeam doar uşor cu ele pe frunte. Eram varză.

S-ar putea să mă înşel, dar, după calculele mele, în primul an de facultate, am dormit exact paisprezece minute. Până atunci avusesem mereu dormitorul meu, un loc exagerat de curat şi atent ordonat, unde îmi puteam face mendrele liniştit. Acum, trebuia să împart camera cu un coleg, un om total străin mie, care mă scotea din ale mele cu teorii despre dreptul de a exista, dat de Dumnezeu. Simţeam că mor numai când mă gândeam, deci pot spune că am început facultatea cu stângul.

— Doctorii îmi spun că, dacă mă lovesc îndeajuns de tare în cap, am şanse mari ca tumoarea să se micşoreze până-ntr-acolo încât să nu mai fie nevoiţi să mă opereze, i-am spus colegului meu de cameră, când m-a surprins pentru prima oară dând convulsiv din cap. Între timp, alţi specialişti mi-au recomandat să fac exerciţiile astea cu ochii ca să-mi întăresc ceea ce ei numesc „fibrele corneene“, ce-o mai fi însemnând şi asta. M-au sfătuit să fac exerciţiile iar şi iar şi trebuie să mă conformez, nu? În fine, tu du-te şi instalează-te. Eu cred că voi testa priza asta electrică cu un cuţit de unt şi voi rearanja câteva chestii din dulap. Hai, uşşşş-oor. Asta zic mrrrrrrrrrr-uuuu.

Ca şi când nu era îndeajuns de complicat să tot găsească scuze, adevăratul coşmar s-a produs când am fost forţat să nu mă mai legăn.

— Da' mai ia și tu o pauză, Romeo, a mormăit colegul meu în prima noapte, auzind cum scârțâie arcurile patului meu.

Credea că mă masturbez și, când eram pe punctul de a clarifica lucrurile, ceva mi-a spus că n-o să fac mare brânză dacă o să-i spun, pur și simplu, că doar mă legăn în pat ca orice alt student de optsprezece ani. Era o teroare pentru mine să stau acolo, întins, fără să fac nimic. Nici măcar cu radioul pornit și cu căștile pe cap nu făceam mare brânză – n-avea niciun sens să ascult muzică dacă nu-mi puteam bățâi capul pe pernă. Legănatul era, practic, un fel de dans la orizontală, care-mi permitea să fac în intimitate ceea ce detestam să fac în public. Dacă mi-aș fi pus ticurile la treabă pe ringul de dans – mă refer la mișcarea capului, la rotirea ochilor și la gesturile spasmodice –, aș fi făcut senzație. Ar fi trebuit să-i spun colegului meu că sunt epileptic și s-o las așa. OK, ar fi tot venit la mine să-mi îndese un băț pe gât ca să nu-mi înghit limba, dar ce mare lucru? Nu era ca și când nu obișnuiam să-mi tot scot așchii din limbă. Și cam ce-ar trebui să facă un om obișnuit, mă gândeam eu, *când stă întins într-o cameră întunecată?* Pentru mine n-avea sens să stau acolo, întins și nemișcat, și să-mi imaginez o viață mai bună. Uitându-mă prin celula aceea înghesuită, din bolțari, mi-am dat seama că o viață întregă de gânduri optimiste nu m-a dus mai departe de pereții acelei încăperi. Nu vedeam nicăieri nici fani în delir și nici regizori de film respectabili, care să dea indicații în portavocile lor. S-ar putea să fiu nevoit să accept această realitate crudă stând întins în pat, dar oare, în timp ce fac asta, n-aș putea, totuși, să mă legăn de colo-colo doar puțin?

Memorasem orarul colegului meu, așa că mă obișnuisem să fug în cameră între cursuri și să mă legăn în episoade scurte, intermitente, fără să simt însă vreo plăcere, din cauză că mi-era teamă că se poate întoarce în orice moment. Poate că îi era rău sau poate că se hotărâse,

Narator

29

În pielea goală

în ultimul moment, să chiulească. În secunda în care îi auzeam cheia în ușă, săream din pat, îmi netezeam părul răvășit și luam unul dintre manualele pe care le țineam pe noptieră.

— Învăț pentru testul ăla de la cursul de olărit, spuneam. Numai asta am făcut. Am stat în scaunul ăsta și am citit despre istoria ulcioarelor.

Oricât de tare m-aș fi străduit, întotdeauna păream vinovat că ascund ceva secret sau pervers. *El* nu părea niciodată jenat când eu îl prindeam ascultând unul dintre nenumăratele sale albume heavy-metal, o apucătură mai rușinoasă decât orice altceva aș fi putut să-mi imaginez. Nu aveam altă soluție decât să mă descotorosesc de tipul ăsta.

Cea mai mare slăbiciune a tipului părea să fie prietena lui, a cărei poză o ținea într-un loc de cinste, deasupra casetofonului. Se vedeau din clasa a X-a și, după ce el a plecat la facultate, ea a rămas în orașul natal, pentru a urma o școală postliceală de asistente medicale, cu durata de doi ani. După o viață de ascultat la radio Topul 40, îmi formasem o părere ridicolă și plină de clișee despre dragoste. Nu experimentasem niciodată sentimentul, dar știam că dragostea însemna să nu trebuiască să spui niciodată că-ți pare rău. Povestea asta era unul dintre lucrurile fascinante. Dragostea era un trandafir, *dar și* un ciocan. Atât oarbă, cât și atotvăzătoare, pune lumea în mișcare.

Colegul meu de cameră considera că relația dintre el și prietena lui era îndeajuns de stabilă pentru a rezista o lună fără să se vadă, dar eu nu eram așa de sigur.

— Eu nu știu dacă aș fi prea liniștit să o știu prin preajma tuturor acelor doctori, i-am spus. Dragostea se estompează când nu este întreținută, lucru care se întâmplă mai ales în spitale. Distanța face inima să tresalte, dar nu uita că dragostea este ca o șosea cu două sensuri. Ia gândește-te la asta.

Când colegul meu a plecat acasă, mi-am petrecut întreaga săptămână legănându-mă în pat și imaginându-mi un tragic accident de mașină. L-am vizualizat înfășurat tot în bandaje, ca o mumie, cu mâinile și picioarele suspendate de scripeți.

— Timpul este cel mai bun medicament, ar fi spus mama lui în timp ce-i împacheta și ultimul album cu muzică, într-o cutie de lapte. După doi ani de repaos la pat va fi ca nou. Odată ce iese din spital, cred că am să îl instalez în camera de zi. Îi place acolo.

Câteodată îl mai și lăsam să scape cu viață, imaginându-mi că se înrolează în armată sau că se însoară cu iubita lui și că pleacă într-un loc cald și însorit, cum ar fi Peru sau Etiopia. Singurul lucru care conta era să iasă din cameră și să nu se mai întoarcă niciodată. După ce mă descotoreseam de el, treceam la cea de-a două victimă și, mai apoi, la cea de-a treia și tot așa, până când rămâneam numai eu, cu legănatul și cu smucitul meu solitare.

La două luni după începerea noului semestru, colegul meu de cameră s-a despărțit de iubita lui.

— Nu mă mai mișc din camera asta. Am să stau aici zi și noapte, doar-doar am să-mi dau seama ce nu a mers, a zis ștergându-și ochii înlăcrimați, cu mâneca puloverului. Tu și cu mine vom fi ca doi buni prieteni. Vom fi numai tu, eu și muzica celor de la Jethro Tull. Auzi, da', ia zi, care mai e treaba cu capul ăla al tău? Ți s-a reactivat tumoarea?

— Facultatea este cel mai bun lucru care ți se poate întâmpla, obișnuia să spună tata și avea dreptate. Nu de alta, dar aici am descoperit drogurile, băutura și fumatul. Nu-mi pot explica în mod științific, dar, dintr-un motiv sau altul, ticurile mi s-au mai domolit odată ce m-am apucat de fumat. Poate că era doar o coincidență sau poate că ticurile mele chiar au bătut în retragere în fața unui adversar